



Att barn som testar flytvästar måste doppa huvudet under vattnet har ifrågasatts. Men föräldrar som varit med i vårt test anser att det är viktigt att västarna testas.

Räddningsväst kan ge falsk trygghet

Egentligen är alla räddningsvästar som vi testar godkända enligt standard. Men flera av de 18 testade västarna hade problem att vända barnet från mage till ryggläge.

Text: Mia Coull Foto: Per-Åke Uddman, Lasse Eklöf

Sommar, sol, båt – och flytväst. Eller räddningsväst som den kallas för mindre barn som kanske inte är simkunniga än. Att ha räddningsväst på bar-

Räddningsväst eller flytväst? – vänd! ▶

Så gjordes testet

● Testerna utfördes av Vattenhusets babysim och simskola i Stockholm som garanterar att alla deltagare är vana babysimmare, plask- och lekborn eller simskoleelever.

Samt att västarna var ordentligt påsatta på barnen vid varje testföreläse.

● Barnen har haft olika vikt, längd och ålder. Särskild omsorg har lagts vid att täcka in de övre viktgränserna samt de undre där det är möjligt. De vana babysimmarna vägde från 6 kilo och uppåt. Vi har inte testat på lättare bebisar eftersom de inte är vana dykare.

● Vi har befunnit oss i en inomhusbassäng med lugnt vatten.

● På tydlig dyksignal har barnet fått hjälp att falla framåt från bassängkanten så att det hamnar på mage i vattnet, med ansiktet neråt.

● Västen fick 5 sekunder på sig att vända barnet, vilket bedömdes vara en human tidsgräns.

Större barn som är vana badare har

hållit ut längre, 8 sekunder och de stora barnen upp till 12 sekunder.

● Visade barnet tecken på obehag eller rädsla avbröts testet.

● Bebisarna har provat med blöja – och sedan utan – för att se om blöja påverkar vändningsförmågan.

● Barn som inte längre är i blöjåldern har provat västarna två gånger iförda baddräkt eller badbyxa. Några barn har även haft kläder på, uteslutande långärmat och långbyxor i olika bomullsmaterial: trikå, college, sammet, tunn bomullsbyxa.

Samma barn har sedan testat i bara badkläder.

● Sammanlagt har västarna provats av 302 barn, 576 tester har gjorts.

● Alla testade västar är CE-märkta, det vill säga testade och godkända enligt gällande EU-normer.

● Läs mer om testet på www.vattenhuset.info

Alla priser är cirkapriser.

Upp till 10 kg



Plastimo Typhoon, guirod

Upp till 10 kg.

Pris: 338 kr.

Vänder: 17 gånger av 29.

Beskrivning: Dragkedja, bra reflexer men stora ärmhål gör att mindre barn glider omkring lite i västen. Smalt, obekvämt grenband.

Omdöme: Instabil. Barnet hamnar ofta på sidan med kinden – eller ansiktet – i vattnet.



Plastimo Typhoon/igloo

3–10 kg.

Pris: 338 kr.

Vänder: 19 gånger av 20.

Beskrivning: Dragkedja, bra reflexer, bra reflexer. Smalt, obekvämt grenband.

Omdöme: Vänder nästan på en gång, misslyckades bara när motståndet från barnet var stort.

Upp till 15 kg



Plastimo Baby Split Front

3–10 kg.

Pris: 395 kr.

Vänder: 26 gånger av 26.

Beskrivning: Bra reflexer och knäppning. Plus för bred, bekväm gren som inte skär in. Ordentlig krage. Minus för att övre knäppet på bröstet hamnar i barnets mun.

Omdöme: Vänder bra, och ofta snabbt – men barn med maxvikten 10 kg ligger inte riktigt plant på rygg, utan aningen snett.



Baltic Split Front

Upp till 15 kg.

Pris: 365 kr.

Vänder: 22 gånger av 30.

Beskrivning: Bra knäppning, handtag, reflexer. Plus för bred bekväm gren som inte skär in. Kragen håller huvudet uppe. Aningen stor i storleken på ett litet barn.

Omdöme: Vänder bebisar utan problem men klarar tyngre barn som närmar sig maxviktgränsen sämre. Bra, men se upp när barnet börjar väga 14–15 kg.



Seaway Toddler

Upp till 15 kg.

Pris: 249 kr.

Vänder: 19 gånger av 20.

Beskrivning: Bra knäppning, handtag, reflexer. Plus för bred bekväm gren som inte skär in. Kragen håller huvudet uppe. Aningen stor i storleken på litet barn.

Omdöme: Okej vändning. Vid misslyckad vändning var motståndet från barnet stort. Bra, men se upp när barnet börjar väga 14–15 kg.



Baltic, rött motiv

Upp till 15 kg.

Pris: 355 kr.

Vänder: 23 gånger av 26.

Beskrivning: Bra handtag, reflexer, bra knäppning. Plus för bred, bekväm gren. Lite stor i storleken för mindre barn.

Omdöme: Vänder bra. Vid misslyckad vändning vägde barnen 15 kg, även motståndet var stort i ett av fallen.

net är självklart när man är på eller vid sjön, men vilka krav ställs egentligen på dem?

Enligt gällande Europastandard ska västen kunna hålla barnet i ett stabilt rygg-läge i vattnet. Något som provas på riktiga barn – även små. Däremot testas man inte om västarna orkar vända bebisar och småbarn som hamnat på mage i vattnet.

Vi föräldrar har vid flera tillfällen provat västarnas vändningsförmåga på små barn. Något som kritiserats, bland annat av Konsumentverket.

– Vi anser att det är oetiskt att lägga små barn med ansiktet neråt i vattnet, förklarar Åsa Lindquist på Konsumentverket. Dessutom är alla räddningsvästar som säljs CE-märkta och godkända.

– Vår bedömning är att alla godkända västar är lika säkra.

Eva Robertsson har två barn, 5 och 1 år gamla som deltagit i testet.

– Det är inte oetiskt att testa hur västar vänder små barn, menar hon. Barnet säger ifrån eller visar att det inte vill, som mamma känner och vet man när det inte är bra.

Göran Olsson på Svenska Livräddningssällskapet anser att en räddningsväst självklart ska vända barnet, så att det får fria luftvägar. Annars är det ingen räddningsväst – utan bara ett flytplagg som det inte ställs lika höga säkerhetskrav på.

– Att vända är ju räddningsvästens funktion, anser han.

Göran Olsson råder föräldrar att testa den väst de köpt för att se att den klarar att vända barnet – och sedan fortsätta prova dess förmåga med jämna mellanrum.

– Barnet växer och kroppen förändras, säger han. Testa på alla tänkbara sätt och vis, bland annat med de kläder ni normalt har på barnet vid såväl bättre som sämre väder på sjön. Samt blöja som barnet använder det.

Ny standard på gång

Han anser att även större simkunniga barn bör ha räddningsväst i vissa miljöer, under segling till exempel.

Lise-Lotte Nord, simlärare och babysiminstruktör på Vattenhusets babysim-

och simskolor i Stockholm säger att intresset är stort bland föräldrar för att ta reda på hur västarna fungerar om det värsta skulle inträffa, att man slås medvetlös vid en olycka och inte kan hjälpa sitt barn.

– Ett spädbarn som inte är van babysimmare börjar gråta om det hamnar med ansiktet i vattnet och drar in vatten i lungorna på en gång, säger hon. Därför är det viktigt att västen vänder.

Lise-Lotte Nord var med och testade räddningsvästar i *Vi Föräldrars* uppmärksammade test för tre år sen, där många västar dömdes ut som farliga.

– Den här gången har vi valt att prova västarnas förmåga att vända när de hamnar i sämsta tänkbara läge, förklarar hon, med barnet liggande på mage i vattnet.

Vad betyder CE-märkningen?

● CE-märkningen innebär att västen uppfyller de väsentliga säkerhetskraven enligt lagen om personlig skyddsutrustning, vilket i korthet betyder att den ska skydda mot drunkning.

Detta provas av ett godkänt laboratorium enligt gällande europeisk standard för räddningsvästar, EN 395, som även gäller som svensk standard. Testerna görs

på fem barn utan kläder och blöja.

Västen ska hålla stabilt rygggläge för att bli godkänd. Detta testas även på mindre barn under 20 kilo, men inga vändningsprover görs i den viktlassen. Vändning provas enbart på vattenvana barn från 8–9 år och uppåt samt på vuxna. Västen har tio sekunder på sig att vända från mage till rygg. ●

Släpper man barnet från bassängkanten med fötterna före får västen hjälp att vända sig.

Åsa Lindquist på Konsumentverket talar om en balansgång mellan bekvämlighet och säkerhet.

– För att en räddningsväst ska vända alla barn i alla lägen behövs så stor flytkraft att västen skulle bli obekvämt. Barnet skulle gå omkring som en Michelin-gubbe.

En ny standard för barns räddningsvästar håller på att utarbetas, men det kan ta tre år eller mer, innan den börjar gälla.

Per Frode sitter med i den expertgrupp som håller på att utforma standarden. Ett förslag är att testa västarna på dockor.

– Enbart prov på dockor räcker dock inte, menar Per Frode. Att en väst är bra på att vända dockor behöver inte betyda att den är bra på att vända barn.

Svårare med kläder

I förslaget på ny standard finns även ett testmoment som har likheter med *Vi Föräldrars* provningsmetod, men i stället för att falla framåt från bassängkanten ska barnet falla från en stol.

– Vändningsförmågan är viktig, men man får inte bli fixerad vid den, anser Per Frode. Inget barn har drunknat i Sverige när det haft räddningsvästen på. Bekvämligheten har också betydelse. Om barnet vägrar ha västen på sig för att den är obekvämt spelar det ingen roll hur bra västen är.

Allt-i-ett-blöjor kan påverka västens förmåga. Även kläder kan hämma västens funktion. Bildas det till exempel en luftbula under plaggets rygg, påverkas vändningsförmågan. Men att i förväg lista ut vilka kläder som kommer att bete sig så, är svårt. Material, storlek och passform inverkar. Liksom om kläderna är nya eller gamla, ofta

Räddningsväst eller flytväst?

● Flytväst är ett samlingsnamn för räddningsvästar och flytplagg. Skillnaden är att det ställs större krav på säkerhet hos räddningsvästar. De ska kunna vända från mage till rygg. En babyväst ska dessutom ha extra stor krage då huvudet är tungt i förhållande till kroppen.

Flytplagg är till för redan simkunniga, de får inte tillverkas eller säljas till barn under 30 kg. De är inte utformade så att de vänder en människa eller behåller stabilt rygggläge. ●

tvättade eller inte, vadderade, ytbehandlade och så vidare.

För att en räddningsväst ska godkännas i nuläget behöver den bara provas på fem barn.

Önskvärt vore, menar Konsumentverkets Åsa Lindquist, att den testades på de viktclasser västen ska gälla för, minst tio barn på samma väst. Barn som är olika långa, korta och tunga – eftersom barnets vikt, längd och kroppsbyggnad påverkar västens förmåga.

– Extrema kroppstyper kan ha svårt att hitta en fungerande väst, till exempel väldigt långa barn, konstaterar hon. ●

Köpställen:
Baltic Safety Products
0506-369 90
Biltema, Botkyrka
08-531 76 000
Seaway
Ring närmsta
COOP-Forumbutik
Neilpryde/Ski Marine
08-711 08 40
Craft/Måsen
033-22 58 00
Sjösäkerhetskompaniet/Hokka
08-651 38 00
Plastimo
0304-360 60
Helly Hansen: 08-505 567 00

Så ska västen sitta – vänd! ▶

Upp till 15 kg *förts*



Helly Hansen KidSafe

5–15 kg.

Pris: 429 kr.

Vänder: 30 gånger av 32.

Beskrivning: Verkar bekväm för barnet, trots att västen nästan bara är en enda stor flytkrage. Nätt rygg, bra reflexer, och handtag – men har obekväma rem i grenen.

Omdöme: Vänder bra, många gånger direkt. Har lodrät vändning, som en pendelrörelse, i stället för att snurra runt. Vid misslyckad vändning var motståndet stort från barnet.



Craft/Måsen Baby

3–15 kg.

Pris: 399 kr.

Vänder: 28 gånger av 30.

Beskrivning: God passform med bra armhål och reflexer. Men har dålig flytkraft i kragen, smalt obekvämt grenband och saknar handtag.

Omdöme: Vänder små barn väldigt bra – men håller inte upp deras huvud ovanför vattenytan ordentligt. Vid ett tillfälle hamnade barnets huvud under vattnet trots ryggläge. När barnet närmar sig 15 kg har västen svårare att vända, det tar längre tid.

Upp till 20 kg



Neilpryde Baby + Toddler

Upp till 20 kg.

Pris: 645 kr.

Vänder: 17 gånger av 32.

Beskrivning: God passform och reflexer. Plus för bred bekväm gren. Toddlern är lite bredare än babyvästen.

Omdöme: Vänder bebisar upp till 14 kilo. Tar lång tid på sig att vända större barn och klarade inte barn med maxvikt.



Hokka Boating

10–20 kg.

Pris: 690 kr.

Vänder: 11 gånger av 37.

Beskrivning: Lätt och smidig. Testets bekvämaste väst.

Omdöme: Vänder dåligt eller inte alls. När västen vänder ligger barnet snett på sidan, ibland med ansiktet i vattnet. Vänder 10-kilos barn bättre än tyngre.



Barnen vägdes inför testet.

Så ska västen sitta

- Välj väst efter passform och barnets vikt. Tänk inte in eventuella kläder i vikten, råder Åsa Lindquist, vid Konsumentverket. Och köp inte för stor väst att "växa i".
- Spänn inte grenbandet för hårt. Det är obekvämt och kan ge felaktigt flytläge. Fem centimeter mellan band och gren är bra.
- Låt barnet provsitta med västen på, den ska inte åka omkring – då är den för stor – och då hamnar flytkraften för långt ner.
- Västen ska sitta åt ganska bra i midjan, men får inte vara för trång. Får man knappt igen dragkedjan och måste lossa alla spännen är den för liten. Då räcker kanske inte bärkraften till.
- Vänj barnet vid hur västen fungerar, att den vill vända från mage till rygg.
- Att provbada med västen är bra.
- Försäkra dig om att västen är ny. Tillverkningsår och månad ska stå i västen.
- Handtaget ska vara rejält och gå att få tag på men får inte utgöra strypfara. ●

Sammanfattning

● Babyvästarna vände bra med undantag för den gul-röda Plastimo-västen. Västar upp till 20 kilo vänder ungefär varannan gång med undantag av Craft/Måsen som ofta vänder – men har för lite flytkraft i kragen. Allra sämst i den klassen vände Hokka Boating och Biltema som inte klarade att vända mer än var tredje gång.

Västar upp till 30 kilo vände allra sämst, trots att de fått ett gott utgångsläge och i stor utsträckning provades med enbart badkläder på barnen.

De flesta västar har problem med barn som väger precis så mycket som västen uppger sig klara. Vidare tar vändningen längre tid om barnet har blöja eller kläder på sig.

– Jämfört med testet för tre år sedan vänder fler babyvästar barnen, jag hoppas det beror på att de blivit bättre, inte på att vi testat utan kläder, säger Lise-Lotte Nord, simlärare och babysiminstruktör.

– Som förälder får man inte känna sig trygg bara för att barnet har en räddningsväst på sig, man måste ha hundraprocentig koll hela tiden, eftersom ingen väst vänder varje gång, säger hon vidare. Västen är ingen barnvakt.

– Man behöver testa västen med de kläder man normalt har på barnet för att se att den verkligen klarar av att vända. Det är enda sättet att säkert veta hur västen beter sig, råder Lise-Lotte Nord.

– Med vissa kläder, som overall eller jeans kan

det bli väldigt svårt för västen att vända, konstaterar hon och sammanfattar testet så här:

Bästa västen: Helly Hansen Kidsafe.

Prisvärda västar: Baltic och Seaway, upp till 15 kg, som ofta vänder bra men se upp när barnet börjar närma sig viktgränsen.

Sämsta: Biltema och Hokka.

– Viktigast av allt är att barnet har räddningsväst på sig, menar Åsa Lindquist, Konsumentverket. Då flyter ju barnet och man har möjlighet att få upp det ur vattnet. Utan väst sjunker ett litet barn snabbt. ●

Stora västar – vänd! ▶



Craft/Mäsen

15–20 kg.
Pris: 349 kr.
Vänder: 27 gånger av 32.
Beskrivning: God passform med bra armhål och reflexer. Men: Har dålig flytkraft i kragen, smalt obekvämt grenband och saknar handtag.
Omdöme: Vänder de lättare barnen bra, har svårt med barn som väger maxvikten 20 kg, vändningen tar lång tid eller misslyckas.



Helly Hansen Navigare Scan

15–20 kg.
Pris: 379 kr.
Vänder: 17 gånger av 31.
Beskrivning: Traditionell väst, smidig. Bra reflexer. Västen har smalt, obekvämt grenband.
Omdöme: Vänder sällan barn med maxvikt eller tar (för) lång tid på sig.



Biltema Barn

10–20 kg.
Pris: 298 kr.
Vänder: 13 gånger av 38.
Beskrivning: Lite för stora armhål. För liten krage. Obekvämt grenband. Smal i frontpartiet. Okej reflexer.
Omdöme: För liten flytkraft i kragen för att hålla barnets huvud ovan vattenytan. Barnen hamnar ofta i sidläge, med kinden eller ansiktet i vattnet. Tar lång tid på sig att vända de tyngre barnen – om alls. Rullar ibland tillbaka till mage.



Neilpryde Child

20–30 kg.
Pris: 695 kr.
Vänder: 8 gånger av 30.
Beskrivning: God passform och reflexer. Plus för bred bekväm gren.
Omdöme: Kan av en del barn upplevas som trång vid hakan, men håller ett stabilt rygggläge när den väl vänder. Vänder sämre på gränsen till 30 kg.



Seaway

15–30 kg.
Pris: 269 kr.
Vänder: 28 gånger av 56.
Beskrivning: Bra handtag, bra reflexer, bra knäppning. God passform. Minus för obekvämt grenband.
Omdöme: Har stabilt rygggläge när den vänder. Har svårare att vända barn som närmar sig maxvikt.



Biltema Barn

20–30 kg.
Pris: 298 kr.
Vänder: 13 gånger av 46.
Beskrivning: Lite för stora armhål. För liten krage. Smalt, obekvämt grenband. Lite smal i frontpartiet. Okej reflexer.
Omdöme: Vänder snett, barnet hamnar på sidan, ofta med ansiktet i vattnet. Kragen är dålig på att hålla huvudet ovan vattnet. Klarade ej att vända barn med maxvikt. Håller inte stabilt rygggläge.



Helly Hansen Navigare Comfort

20–30 kg.
Pris: 599 kr.
Vänder: 10 gånger av 28.
Beskrivning: Traditionell väst, smidig. Bra reflexer. Men västen har smalt, obekvämt grenband.
Omdöme: God passform. En okej väst – förutom att den sällan vänder.



Baltic 1240

15–30 kg.
Pris: 344 kr.
Vänder: 9 gånger av 35.
Beskrivning: Bra handtag, bra reflexer, bra knäppning. Minus för obekvämt grenband.
Omdöme: Har stabilt rygggläge – när den vänder. Seaway – samma väst men med annat märke – vänder märkligt nog bättre i denna vikt-klass.